

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Feracitas hæreseos Osiandrinæ, truculentia eius, epitheta, Caluiniq[ue]
de eo iudicium, cum pauiditate tyrannica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

nisi mors Osiandrum paulò maturius è medio sustulisset.

ANNO

1549:

III.

Feracitas

hæreseos

Osiandrinæ:

Vixit ab eo tempore, quo confirmatus accessione Principis hæresin in publicum proferre cœpit, non integrum triennium: Quo tempore multa scripsit Osiander latinè partim, partim germanicè; scripserunt & alij passim, qui se cum Osiandro coniunxerant; tantoque ardore diffundebatur malum, vt singulis penè mensibus noua in orbem Osiandrinorum scripta prouolarent. Aiunt Osiandrum ipsum, cum sermonem haberet de instituto suo, dicere solitum ad quendam magnæ nobilitatis virum: Tria A. A. A. meam causam defendent Rogatus, quid per A triplicatum intetelligeret, germanicè respondit, Omnipotentem (den Allmächtigen) Albertum & Adamum; præter Deum, Borussiae ducem Albertum, & carnificem Regiomontanum designans, cui tum nomè erat Adamo. Sermo hic truculentiam sapit, & hominem ingenio fuisse testatur ad crudelitatem propenso.

Eius truculentia.

Schlusselb.

in hæres. O-

siand. p. 243

Erat certè ferox Osiander, inhumanus, fastuque turgidus, admirator sui, aliorum contemptor, impotens, effrenis, iracundus, & dominandi cupidus; in aduersarios verò contumeliosus supra modum: nec quisquam ferè è Lutheri discipulis ad præceptoris genium & mores accessit propius. Quin & profanus erat in vitâ, nec abuti sacræ Scripturæ verbis, eaque in ludibrium vertere

Osiandri
epitheta:Caluini de
eo iudiciũ

nn 2

duxit

ANNO
1549.
*Caluin. in
ep. & resp.
pag. 145.*

duxit piaculum. Deprehendit ista ex con-
sortio hominis in colloquio VVormatiensi
Caluinus, cuius testimonium de Osiandri
moribus ex epistola quadam ad Melanch-
thonem subiungo: Quod se Osiander, in-
quit, nobis subduxit, imò non sine violento
impetu se proripuit, non mirum, nec tanto-
pere dolendum. Tu enim expertus pridem
es, ex eo esse ferarum genere, quæ nunquam
cicurantur. Et ego semper inter nostra dede-
cora eum numeravi. Quo certè die mihi pri-
mùm visus est, prophanum hominis inge-
nium, & fœdos mores sum detestatus: Quo-
ties suaue ac generosum vinum laudare vel-
let, has in ore habebat voces: Ego sum, qui
sum. Item: Hic est filius Dei viui; quæ ma-
nifesta Dei ludibria proderent. Quo magis
sæpè miratus sum, vestrà omnium indul-
gentia talem beluam foueri: præcipuè ve-
rò, cum locum in præfatione quadam tuâ le-
gerem, vbi post VVormatiensè insanix spe-
cimen plus quam liberaliter abs te laudatur,
obstupui. Sed faceflat ille, quem alienissi-
mum à nobis esse expedit. Hæc Caluinus.
Interim licet in moribus, in sermone, in scri-
ptis publicis magnum præ se ferret animum,
& quasi ferociret, pauidus tamen fuit, vt
est tyrannorum genus, & consternatæ men-
tis non obscura dedit indicia. Certè ab eo
tempore, quo publicè tueri errores ac pro-
pagare instituit, licet addictum haberet Prin-
cipem, vix tamen ausus fuit in publicum pro-

*Schlusselb.
in Osiand.
pa. 241. 241*

Osiandri
pauiditas
tyrannica.

prodire, quod se minimè tutum in plateis ANNO
futurum arbitraretur. Cum autem domo 1552.
prodeundum omninò fuit, armis aiunt ex-
teriori veste tectis accinctum plerumq; per
plateas inambulare visum: Quæ nec in scho-
lis, nec in Ecclesia deposuit, cum vel obeun-
da esset professio, vel concio ad populum
habenda.

Cæterum, in medio cursu, dum sâtagit re-
rum suarum, dum luctatur cum aduersarijs,
& recens natam hæresin magno studio pro-
pugnat, anno 1552. mense Octobri, tactus Anno 1552
apoplexiâ repente concidit, & post durum Apoplexiâ
agonem 17. Octobris animam exhalauit. flagellatur.
Nondum compleuerat annum ætatis quin-
quagesimum sextum, cum sensit manum
Domini: Erat autem horribilis apoplexia, Ex ea mo-
quæ Osiandrum extinxit, in qua cum sum- ritur.
mis angoribus ad finem vsque luctatus, sine
villo resipiscentiæ signo decessit. Qui vide- Eius agon
runt extremos trahentē spiritus, imprimis horribilis.
fœmina quædam, quæ sola reliquis discen-
dentibus apud eum remansit, viditque mo-
rientem, optasse feruntur, ne huiusmodi
morte vitæ curriculum terminarent.

Corpus exanime alieno sepulcro Regio- Regiomon-
monte in Ecclesia ciuitatis veteris illatum te tumula-
fuit: Factum hoc est inuitis ijs, & quantum tur.
possent repugnantibus, qui eo loco sepultu-
ræ ius habebant. Non diu post erutum ca-
dauer denuò fuit, & obscuriore loco in ea-
dem Ecclesia defossus. Cum verò pro sum-